

OKÓLNIK

KURII DIECEZJALNEJ PŁOCKIEJ

29/2015

Płock – dnia 14 września 2015 r.

109

KOMUNIKAT KANCELARII KURII

W odpowiedzi na zapytanie skierowane podczas Konferencji Księży Dziekanów w dniu 3 września 2015 r., które dotyczyło instytucji świadka chrztu oraz rodziców chrzestnych, podajemy do łaskawej wiadomości „*Pro memoria w sprawie chrzestnych oraz świadków chrztu*”.

Pro memoria w sprawie chrzestnych oraz świadków chrztu

1. Do godziwego ochrzczenia dziecka wymaga się: 1) zgody rodziców lub przynajmniej jednego z nich (albo tych, którzy prawnie ich zastępują); 2) uzasadnionej nadziei, że dziecko będzie wychowane po katolicku; jeśli takiej nadziei całkowicie nie ma, chrzest należy odłożyć zgodnie z postanowieniami prawa partykularnego, powiadamiając rodziców o przyczynie (kan. 868 § 1 KPK).

2. Należy wybrać tylko jednego chrzestnego lub chrzestną, albo dwoje chrzestnych (mężczyznę i kobietę) (zob. kan. 873 KPK; Obrzędy chrztu dzieci. Wprowadzenie teologiczne i pastoralne, nr 6).

3. Chrzestni winni mieć ukończone 16 lat (dla słusznej przyczyny proboszcz lub szafarz może uczynić wyjątek), być katolikami, mieć przyjęty sakrament bierzmowania i Najświętszej Eucharystii, prowadzić życie zgodne z wiarą i odpowiadające funkcji, jaką mają pełnić, być wolnymi od jakiegokolwiek kary kościelnej wymierzonej lub zadeklarowanej oraz nie być ojcem lub matką przyjmującego chrzest (zob. kan. 874 § 1 KPK; Obrzędy chrztu dzieci. Wprowadzenie „Wtajemniczenie chrześcijańskie”, nr 10).

Na podstawie Dyrektorium ekumenicznego z 1993 r. (n. 98 b), dla słusznej przyczyny wolno dopuścić do funkcji chrzestnego wiernego prawosławnego, który wystąpi obok chrzestnego katolickiego (innej płci niż wierny prawosławny), pod warunkiem jednak upewnienia się, że wierny prawosławny nadaje się do tej funkcji.

4. Ochrzczony, należący do niekatolickiej wspólnoty kościelnej może być dopuszczony – tylko razem z chrzestnym katolikiem (lub chrzestnymi katolikami) jedynie jako świadek chrztu (zob. kan. 874 § 2 KPK; Obrzędy chrztu dzieci. Wprowadzenie „Wtajemniczenie chrześcijańskie”, nr 10.6). Dyrektorium ekumeniczne z 1993 r. wskazuje tutaj na względy więzi rodzinnej lub przyjacielskiej (nr 98 a).

5. Z dyspozycji kan. 874 § 2 KPK, który instytucję świadka odnosi wyłącznie do ochrzczonego niekatolika, jednoznacznie wynika, że katolik, który nie spełnia wymogów do pełnienia funkcji chrzestnego, nie może pełnić funkcji „świadka chrztu” (funkcja „świadka chrztu”, należy to ponownie podkreślić, jest zarezerwowana wyłącznie dla osób ochrzczonech, które nie należą do Kościoła katolickiego) (por. Obrzędy chrztu dzieci. Wprowadzenie „Wtajemniczenie chrześcijańskie”, nr 10.6). W czasie celebracji „świadka chrztu” uczestniczy w ceremonii chrztu zajmując miejsce przy rodzicach i rodzicu chrzestnym. Nie musi jednak odpowiadać na zadawane przez celebransę pytania podczas liturgii chrztu.

6. Jeśli nie ma chrzestnego, udzielający chrztu powinien zatroszczyć się, by obecny był przynajmniej jeden świadek, który mógłby stwierdzić udzielenie chrztu (kan. 875 KPK). Chodzi tutaj o sytuację ekstremalną, mało prawdopodobną w praktyce. Świadek, o którym mowa w przytoczonym kanonie (może nim być ktokolwiek zdolny do świadczenia o danym fakcie), spełnia inną rolę niż „świadek chrztu” określony w kan. 874 § 2 KPK.

7. W księdze ochrzczonech proboszcz miejsca chrztu wpisuje – wraz z innymi danymi – także nazwisko świadka, jeśli wystąpił podczas chrztu (kan. 877 § 1 KPK).

Płock, dnia 8 września 2015 r.

Ks. Dariusz Rogowski
Notariusz

KOMUNIKATY CEREMONIARZA BISKUPIEGO

I. Uwagi dotyczące celebracji sakramentu chrztu

Na prośbę Biskupa Płockiego w związku ze zbliżającym się nowym rokiem liturgicznym (2015/2016) i jego programem duszpasterskim „Nowe życie w Chrystusie”, pragnę zasygnalizować Czcigodnym Księżom poniższe punkty dotyczące celebracji chrztu. Mogą one stać się sposobnością odnowienia i uporządkowania celebracji pierwszego sakramentu w każdej parafii. W związku ze spotykanymi nadużyciami i błędami w celebracji chrztu przypominam więc, że:

W Kościele Rzymsko-katolickim mamy dwie rytualne formy sakramentu chrztu:

- Chrzest dzieci (do wieku ok. 7 lat – wg KPK tzw. momentu „rozpoczęcia używania rozumu”),
- Chrzest dorosłych.

Tym dwóm drogom inicjacji chrześcijańskiej odpowiadają dwa rytuały obowiązujące także w Polsce: „Obrzędy chrztu dzieci” (OCD) i „Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych” (OCWD) [Katowice 1988 lub nowsze wydanie].

W związku z powyższym warto przemyśleć i zwrócić uwagę na następujące sprawy:

W naszych parafiach brakuje często obydwu rytuałów lub posługujemy się nieaktualnym już wydaniem rytuału „Obrzędy chrztu dzieci” z lat 70-tych sprzed nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego (konieczność zakupu do parafii wydania trzeciego OCD ze względu na zmiany w tekstach obrzędów i rubrykach).

W sytuacji chrztu dzieci w wieku katechizacyjnym nie należy posługiwać się rytuałem „Obrzędy chrztu dzieci” (należy wówczas stosować „Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych”, rozdział V – „Obrzędy wtajemniczenia dzieci, które osiągnęły wiek katechizacyjny”, w miarę możliwości z pełną drogą inicjacyjną tam proponowaną – więc także katechumenatem).

Poważnym błędem byłoby posługiwanie się rytuałem „Obrzędy chrztu dzieci” w sytuacji chrztu ludzi młodych czy dorosłych (w tej sytuacji posługujemy się wyłącznie „Obrzędami chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych”. Warto pamiętać wówczas, że właściwym momentem chrztu tych osób jest Wigilia Paschalna, i do tego momentu trzeba dostosować całe przygotowanie zaproponowane przez rytuał OCWD [katechumenat z jego obrzędami i potem tzw. okres oczyszczenia i oświecenia – czyli Wielki Post przed celebracją chrztu]. Ponadto właściwym szafarzem chrztu dorosłych jest zawsze biskup – stąd zawsze taką sytuację należy zgłaszać do kurii prosząc o ewentualne pozwolenie na chrzest dorosłego w parafii).

Najczęstszą sytuacją spotykaną w polskich realiach jest chrzest dzieci. Przypomnijmy, że według posoborowych akcentów podkreślających m. in. wymiar eklezjalny i paschalny tego sakramentu, należy go udzielać w normalnych sytuacjach przy jak największej ilości wiernych w kościele parafialnym, zasadniczo w połączeniu z Eucharystią oraz w niedzielę („mała Pascha”). Ożywieniu wiary rodziców, chrzestnych i wspólnoty ma służyć właściwie celebrowana liturgia słowa (chrzest jest sakramentem wiary, dziecko chrzci się w wierze rodziców).

W związku z celebracją chrztu dzieci zwróćmy uwagę na następujące sprawy:

Mszę św. połączoną z sakramentem chrztu rozpoczyna się od tzw. „Obrzędu przyjęcia dziecka” (OCD nr 107 nn., nr 29.1) co zakłada opuszczenie aktu pokuty (obrzęd sprawowany winien być wg tradycji i rubryk w drzwiach kościoła lub innym stosownym miejscu [por. OCD 111]. Nie powinno się celebrować tego obrzędu po homilii wraz z pozostałymi).

Przypomnijmy, że należy samemu zmienić w rytuałach słowa celebransa z nr 41, 79, 117: „N., N., (albo Drogie dzieci), wspólnota chrześcijańska przyjmuje was z wielką radością...” na słowa „N., N., (albo Drogie dzieci), Kościół Boży [Ecclesia Dei] przyjmuje was z wielką radością...” (Zmiana z dnia 28 stycznia 2013 r. – papież Benedykt XVI).

Jeśli chodzi o formularz Mszy i czytania: Rytuał stwierdza, że w Mszy niedzielnej odprawia się zasadniczo Msze z niedzieli. Ale w niedziele Okresu Narodzenia Pańskiego i Okresu Zwykłego można brać formularz Mszy przy udzielaniu chrztu dzieciom (z możliwością wzięcia w takiej Mszy z chrztem wszystkich czytań z rytuału OCD lub VII tomu LM). Dodatkowo stwierdza się, że gdy Msza obrzędowa

jest zakazana, można wybrać jedno czytanie z tekstów przewidzianych na chrzest dzieci (należy jednak brać pod uwagę dobro duchowe wiernych i charakter dnia liturgicznego) (por. OCD nr 29.2, nr 121-122). Wydaje się, że w nadchodzącym roku duszpasterskim to duża szansa dla katechezy chrzcielnej w parafiach przy okazji celebracji tego sakramentu.

Celebracja sakramentu chrztu wielu dzieci dopuszcza dwa momenty koncelebracji obrzędu przez innych kapłanów lub diakonów: sam moment istotny chrztu (por. OCD nr 61, 138) i obrzęd namaszczenia krzyżmem (por. OCD nr 63, 140). Wówczas wypowiadają oni odpowiednie słowa obrzędu i czynią stosowne gesty. Błędne jest więc i niedopuszczalne we wszystkich pozostałych momentach celebracji chrztu rozdzielanie słowa od gestu celebransa, który wypowiada dane słowa (np. przy znaczeniu krzyżem, czy modlitwie z egzorcyzmem – jeśli ktoś przewodniczy tej liturgii jako jej główny celebrans – winien nie tylko wypowiadać przewidziane słowa, ale wykonywać także związane z nimi gesty).

Przypomnijmy także, że stosowne rubryki dotyczące namaszczenia dziecka olejem krzyżma świętego, wskazują, że ma to być namaszczenie na szczycie głowy [*in vertice capitis*] (por. OCD nr 62, 98, 139), nie zaś na czole dziecka (czoło będzie miejscem namaszczenia krzyżmem przez biskupa przy drugim sakramencie inicjacji – bierzmowaniu).

Warto także przypomnieć, że rytuał zaleca stosowanie do chrztu wody poświęconej w Wigilię Paschalną zasadniczo w Okresie Wielkanocnym. I stwierdza dalej, że „Pożądane jest, aby poza Okresem Wielkanocnym święcić wodę przy każdym udzielaniu chrztu, by nawet przez same słowa poświęcenia jasno zaznaczyć tajemnicę zbawienia, którą Kościół obchodzi i głosi” (OCD nr 21). Zaznaczmy także, że jeśli nie święci się wody, ale używa już pobłogosławionej, odmawia się całą modlitwę dziękczynną nad wodą, a nie tylko formułę „Przez tajemnicę tej poświęconej wody...” (OCD nr 54 B i C, 132).

Ideą byłoby tak nauczyć wypowiadania formuły wyrzeczenia się zła i wyznania wiary naszej wspólnoty parafialne, aby – jak przewiduje to rytuał – na pytania celebransa odpowiadali sami rodzice i chrzestni, natomiast cała wspólnota uznawała to wyznanie za swoje jedynie ostatnim „Amen” (por. OCD nr 18.b, 56-59, 93-96, 133-136).

Rytuał zachęca, aby używać na końcu Mszy św. połączonych z chrztem formuł błogosławieństwa podanych w obrzędzie chrztu, czy Mszałe Rzymskim (to uroczyste, obrzędowe błogosławieństwo zastępuje dawny tzw. „Wywód matki” – por. OCD nr 19, 70).

II. Wezwania w Litanii do Najświętszej Maryi Panny

Przypominam Czcigodnym Księżom, że Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dekretem z dnia 8 listopada 2014 r. przychyliła się do prośby Konferencji Episkopatu Polski (363. Zebranie Plenarne KEP) i zezwoliła, aby w polskiej wersji Litanii do Najświętszej Maryi Panny dodać wezwanie: „Matko Miłosierdzia”. Ma być ono umiejscowione po wezwaniu „Matko Łaski Bożej”. Uprzejmie proszę, aby wezwanie to dopisać w księgach używanych podczas nabożeństw, śpiewnikach i wszelkiego rodzaju pomocach duszpasterskich.

Nadmienię także, że Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dnia 31 grudnia 1995 r. zezwoliła na dodanie do Litanii wezwania „Królowo Rodzin” (tłumaczenie przyjęte 28.08.2015 r. przez Konferencję Episkopatu Polski). Nową inwokację należy umieścić po wezwaniu „Królowo Różańca świętego” a przed wezwaniem „Królowo pokoju”.

Uprzejmie proszę, aby powyższą informację przekazać organistom i osobom zajmującym się animacją nabożeństw paraliturgicznych w parafiach.

III. Nowe wydanie *Lekcjonarza mszalnego*

Ks. Biskup Adam Bałabuch – Przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski poinformował, że w dniu 22 października 2015 r., czyli w liturgiczne wspomnienie Świętego Jana Pawła II, ukaże się pierwsza część nowego *Lekcjonarza mszalnego* (t. I – V). Te nowe księgi liturgiczne zostały opracowane na podstawie *Ordo Lectionum Missae* z roku 1981 r., a teksty czytań zostały do nich zaczerpnięte z *Biblii Tysiąclecia*, wyd. V, natomiast psalmy z *Liturgii godzin*, t. I, Pallottinum, Poznań 2006. Stolica Apostolska zatwierdziła pięć nowych tomów *Lekcjonarza* dekretem z dnia 17 marca 2015 r.

Przewodniczący Komisji Liturgicznej KEP informuje ponadto, że tom I zawiera nowe *Wprowadzenie do Lekcjonarza mszalnego*, a każdy tom tabelę *Rozkład cykli niedzielnych i powszednich na poszczegól-*

ne lata (2015-2035). Na uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa została dodana sekwencja *Chwał, Syjonie* (w formie fakultatywnej). Ponadto w każdym tomie są dwie melodie do czytań i pięć melodii do śpiewu Ewangelii. Refreny psalmów responsoryjnych zawierają 11 zgłosek, co ułatwia ich śpiew. Wszystkie teksty *Lekcjonarza mszalnego* są opracowane według nowych zasad pisowni słownictwa religijnego podanych w 2010 r.

Kolejne tomy: VI (Czytania w Mszach o świętych), VII (Czytania w Mszach obrzędowych), VIII (Czytania w Mszach okolicznościowych i wotywnych) i IX (Czytania w Mszach za zmarłych) są obecnie w przygotowaniu i ukażą się w przyszłości.

Płock, dnia 9 września 2015 r.

Ks. Piotr Grzywaczewski
Ceremoniarz biskupi

111

KOMUNIKATY WYDZIAŁU KATECHETYCZNEGO

1. Kwestionariusze katechetyczne

Uprzejmie prosimy czcigodnych księży proboszczów, o sprawne wypełnienie diecezjalnego kwestionariusza katechetycznego oraz ankiety ogólnopolskiej, przekazanych za pośrednictwem księży dziekanów. Termin ich zwrotu upływa 30 września 2015 roku.

2. Rekolekcje dla katechetów świeckich i zakonnych

Rekolekcje dla katechetów świeckich i zakonnych odbędą się w dniach 9-11 października 2015 r. w Ośrodku Charytatywno-Szkoleniowy „Caritas” w Popowie.

Rekolekcje rozpoczynają się w piątek o godz. 17.30, zaś kończą w niedzielę około godz. 13.30. Do wzięcia udziału w rekolekcjach zobowiązani są ci katecheci, którzy otrzymają zaproszenia (drogą mailową).

3. Konferencje szkoleniowe dla katechetów szkół ponadgimnazjalnych

Konferencje odbędą się w dwóch terminach:

- 7 października 2015 r. w Płocku w Opactwie Pobenedyktynskim (ul. Tumska 3);
- 8 października 2015 r. w Płońsku w domu parafialnym im. św. Faustyny Kowalskiej przy parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego (ul. Ks. R. Jaworskiego 3).

Początek konferencji o godzinie 10.00. Katecheci, których głównym miejscem zatrudnienia jest szkoła ponadgimnazjalna, są zobowiązani do udziału w spotkaniu w jednym z wyżej wskazanych terminów.

4. Przygotowanie dalsze do Odnowienia Przyrzeczeń Chrzcielnych

Uroczyste Odnowienie Przyrzeczeń Chrzcielnych odbywać się będzie na zakończenie klasy VI. Fundamentalne znaczenie w procesie przygotowania uczniów odgrywa Pismo Święte. Zgodnie z przyjętym programem, w klasie IV Szkoły Podstawowej, katecheza koncertuje się wokół Starego Testamentu, w klasie V wokół Nowego Testamentu, a w klasie VI tematem głównym będzie Kościół.

W związku z tym należy pamiętać, że:

- niezbędnym „narzędziem” pracy każdego ucznia (od klasy IV) będzie Biblia Starego i Nowego Testamentu;
- w Podstawie Programowej Katechezy z 2010 roku czytamy: „Przygotowując uczniów do realizacji celów nauczania religii w klasach IV-VI, na początku klasy IV można urządzić nabożeństwo z przekazaniem egzemplarza Pisma Świętego”; (nabożeństwo to można oprzeć na materiałach zawartych w opracowaniu: „W drodze z Jezusem. Przygotowanie do Odnowienia Przyrzeczeń Chrzcielnych”, red. R. Czekalski; s. 17-22).
- wskazane jest, aby na wyposażeniu szkoły znalazła się określona ilość egzemplarzy Pisma Świętego Starego i Nowego Testamentu.

5. Termin Pielgrzymki Maturzystów

Pielgrzymka Maturzystów odbędzie się w dniach: 15-16 kwietnia 2016 r. Informacje o przydziale parafii na konkretny dzień można znaleźć na stronie internetowej Wydziału Katechetycznego.

Płock, dnia 10 września 2015 r.

Ks. Andrzej Krasiński
Dyrektor Wydziału Katechetycznego

112

KOMUNIKAT EKONOMA DIECEZJALNEGO

Zbiórka do puszek na Katolickie Radio Diecezji Płockiej w niedzielę 20 września 2015 r.

W niedzielę 20 września 2015 r. obchodzony jest 49. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu. W związku z tym, Biskup Płocki Piotr Libera, podobnie jak w roku ubiegłym, podjął decyzję o zbiórce w tym dniu ofiar do puszek na rzecz naszej rozgłośni – Katolickiego Radia Diecezji Płockiej. Zebrane środki przeznaczone zostaną na rozwój radia, a szczególnie na realizację misji ewangelizacyjnej.

Ofiary ze zbiórki proszę wpłacać na konto diecezji płockiej (64 1240 1721 1111 0000 0725 9186), z dopiskiem „KRDP”, do 7 października 2015 roku. Serdecznie dziękuję za zrozumienie i pomoc w przeprowadzeniu zbiórki.

Płock, dnia 14 września 2015 r.

Ks. Roman Bagiński
Ekonom Diecezji Płockiej

113

KOMUNIKAT DIECEZJALNEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Uprzejmie informujemy, że Biskup Płocki przychylił się do propozycji Komitetu Organizacyjnego Światowych Dni Młodzieży w Diecezji Płockiej, by dwie najbliższe transze Diecezjalnego Funduszu Społecznego (październik 2015 r. i kwiecień 2016 r.), zostały przeznaczone na przygotowanie i organizację „Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016” na terenie diecezji płockiej.

Płock, dnia 10 września 2015 r.

Ks. Jarosław Kamiński
Sekretarz DFS

Ks. Janusz Mackiewicz
Przewodniczący DFS

114

PERSONALIA

Ks. mgr Dariusz Skoczylas, administrator parafii pw. św. Kazimierza w Lucieniu, z dniem 1 września 2015 r., mianowany kapłanem Szpitala w Gorzewie.

Płock, dnia 10 września 2015 r.

Ks. Dariusz Rogowski
Notariusz

Kuria Diecezjalna Płocka
Płock, dnia 14 września 2015 r.
Nr 1771/2015

Ks. Mironstaw Milewski

Za zgodność